

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekasseb. Ridder
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Avertissementsprisen er pr. Pettilline
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annonceer 1. Gang 10 Øre
etterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 157

Fredag den 6. Oktober 1916

4de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exmpl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Billeder fra Østerby.

—o—
Fortælling
af Kai M. Woel.

Hen paa Eftermiddagen og om
Aftenen kom der flere fremmede hos
Handrups for at bese Gaver og drikke
Kaffe.

Paa et lille rundt Bord oppe i
Storstuen laa Gaverne: Et Sølv-Ci-
garetui med „Kristian Mathias Han-
drup“ indgraveret paa Bagsiden, der
var en Gave fra Tante Agathe i Ho-
vedstaden; et uægte Ravnør var med-
bragt af Overkanoneren, og et Sølv-
Ur var tilsendt fra en rig Onkel,
der var Hestpranger i Provinsen.
„Buksehans“, som Mølleren kaldte
Hans Andersen, var hensat i dyb
poetisk Extase over følgende Vers,
der stod i et Konfirmations-Kort:

„Gid Lykken maa dig følge
i Verden alle Dage.
Du skal ej Herren følge,
men Hjertet dit ransage.“

— Det ka' man kalde Paesi,
hva', Madam?

— Ja, det er skønt, sagde Fru
Olsen, der ogsaa havde indfundet
sig for at bese, drikke Kaffe og
sludre.

— Nej sel' hva' mons ded ka'
være? sagde Smedens „egen Anna“.

— Det er saad'n en Dingeldan-
gel til en Urkæde, saad'n et, man
gaar lige etter, sagde Buksehans,
hvis Ord gjaldt som et Mirakkel.

— Ja kors dow, Hans, du ve' da
osse al Ting; men du har osse Ho'de,
— men Gu' ve', hvor, du faar'et fra
jeg mener altsaa dette hersens med
at vide Besked med alt, Hans?

— Aa-haa-e!

— Jamen vi andre ve'et dattet!

— Næh, men en holder da osse
Avisen, Anna, og en læser den!

— Jeg læser den da osse, Felle-
tongen, altsaa.

— Felle-tongen! det Skidt, det
Præk, — næh, man ska' læse med
Forstand, ikke Madam?

— Jo-oel! . . . æh, hva' var'et i
talle om?

— Om at læse Aviser!

Anna, der havde staaet og betrag-
tet det lille Kompas, indfattet i Guld,
til at hænge ved en Urkæde, lagde
det varsomt og forsigtigt ned i den
lille, røde Æske og overskuede Ga-
verne med Begærlighed og sagde:

— Sikke mange dejlige Æsker
Kresten har faaet, dem kunde jeg
lige bruge te' a' samle Urtefrø i;

Stine Handrup skulede ondt op
paa hende og sagde med Salvelse:

— Vogt dig for at begære noget,
der tilhører din Næste, lille Anna!
„Min egen Anna“ svarede ikke,
men blev rød og hvid — skiftevis.

Lidt efter blev der serveret Kaffe
med „Enøres-Kager“ til, og Gæ-
sterne snakkede om løst og fast, til
endelig Buksehans spurgte, om Kre-
sten var hjemme.

— Jo-oe, svarede Stine Handrup,
han la'e sig oppe paa „Kammeret“
og læste Niks Karter, eller hvad det
Skab hedder!

Lidt efter gik Gæsterne, og Fru
Stine Handrup aandede lettet.

II.

Kastaniealléen blomstrede.

Træerne stod smykkede med Bru-
delys, Bierne sværmede flittigt fra
Blomst til Blomst, Solen skinnede
og Fuglene byggede Rede og sang
lysteligt. Hundene i Østerby laa
dvaske og dovne i Solskinnet, og
Storken byggede Rede paa Pastor
Wagns Ladetlag.

Sommeren var i Anmarsch.

Møller Hovgaard stillede hos Ma-
dammen i hvid Bananfrakke, et umis-
kendeligt Tegn paa Sommer, og Ma-
dammen lagde Klokken otte Mor-
gen en Hof i koldt Vand.

Pastor Wang sidder i sit Studere-
værelse. Høje, stive Stole af svært
Egetræ, et stort, svært Egetræsbord,
og henne i Krogen til højre en me-
get høj, gammeldags Egetræspult er
Stuens Moblement.

Endvidere dækkes Væggene af
store Reoler, fyldte med Bøger fra
Gulv til Loft, et stort, svært Brys-
lertæppe dækker Gulvet, og lange,
mørke Gardiner dækker det meste
af Vinduene og afdæmper Dagsly-
set.

Mørkt Tapet med Skilderier i sorte
Rammer fylder det af Væggene, Re-
olerne lader til Syne.

Pastor Wagn holder meget af en
mørk Slue, medens hans Kone ikke
kan fordrage noget mørkt, og „hen-
des Stuer“ skinner da ogsaa som en
Balsal i fuld Belysning.

Det er i det hele taget en under-
lig Tilværelse, Pastor Wagn fører,
og et underligt Samliv, Pastoren og
Pastorinden lever, for man skal jo
kalde det Samliv.

Præstegaarden er fuldstændig delt
i to Dele, hvoraf den ene — den
mindste — tilhører Præsten, den an-
den Pastorinden. Præstens Del be-
staar af Studerekammeret og et gan-
ske lille Soveværelse.

Der heisker Pastoren uidskræn-
ket, hvilket ikke siger saa meget, da
han er en meget føjelig og fredelig
Sjælehyrde, er, som en Sjælehyrde
altid burde være, men som de saa
sjældent er.

Til Pastorindens Del hører Dag-
ligstuen, Spisestuen, Sovekammeret,
det oprindelige, og endelig Køkke-
net samt to Gæsteværelser.

Her raader Fruen.

Men Pastoren „faar Lov“ at kom-
me ind i Dagligstuen, for at under-
holde, naar der er fremmede, og i
Spisestuen, naar Middagstimen er
inde.

Og her sidder saa de to Menne-
sker, der ikke kan taale at se hin-
anden, der aldrig gør hinanden godt,
naar de kan gøre ondt; her sidder
de, som er de de bedste Venner af
Verden, som er de Symbol paa,
hvorledes et kristeligt Ægteskab bør
være: — Præsten beder den tradi-
tionelle Bøn før og efter Maden,
og medens de spiser, konverserer
Pastoren, der ellers — det synes
man da i Byen — er en ret daarlig
Taler, naar han ikke staar paa Præ-
dikestolen, sin Kone let og fornøje-
ligt og med en Ynde og Charme,
som man sjælden finder hos Folk i
Halvtredserne.

— Aah, lille Amalie, saa faar jeg
Kaffen ind, hvad?

— Jajo, Torkil, den skal nok
komme!

Og Pastor Torkil Wagn lister ind
i sin mørke Stue og aander befrie-
ende. Det gør han efter hvert Maal-
tid — hver Dag.

— Og saa skærer Lysét i Øjnene
derinde, men her — Pastoren har
sat sig i den mørkeste Krog af Stuen
i sin store Lænestol, — men her er
dejligt.

— Publ den Risengrød var sve-
den; det har hun gjort med Vilje:
hun ved, det er min Livret. Og saa
del Englesmil, hun sendte mig, da
hun gav mig den store Tallerken.

Pastoren rejste sig og gik hen til
sit mægtige Pibebræt, hvorfra han
tager en lang Pibe, hvis Hovede fo-
restiller Frederik den Syvende.

Det var Præstens Yndlingspibe.

Han stoppede den, — langsomt;
han er taldet i Tanker.

— At ogsaa Amalie skulde blive
saadan. — Dette gentager Pastor
Wagn hver Dag; hans Tanker be-
skæftiger sig altid med Fru Pastor-
inden efter Maaltiderne, og altid tæn-
ker han det samme: — At ogsaa
Amalie skulde blive saadan — ja,
havde man kunnet ane det.

Fra Byen ved det gyldne Horn.

—o—

En svensk Forretningsmand, der
i disse Dage er hjemkommen til
Stockholm efter et længere Ophold
paa Balkanhalvøen, har til en Med-
arbejder ved „Dagens Nyheder“ givet
følgende Skildring af den nuværende
Situation i Konstantinopel:

Min oprindelige Plan var at rejse
over Rumænien til Konstantinopel,
men i Bukarest fik jeg Meddelelse
om, at Grænsen mellem Rumænien
og Bulgarien var spærret, og at jeg
kun havde den Udvej at rejse tilbage
til Budapest og der se at komme
med det saakaldte Balkantog, der to
Gange om Ugen kører mellem Kon-
stantinopel. Jeg opnaaede forholds-
vis let denne Tilladelse og tiltraadte

Rejsen, der baade er trættende og
ensformig. Endelig ruller Toget ind
paa Konstantinopel Hovedbanegaard,
hvor der hersker et myldrende Liv.
Tyrkere med rød Fez og enkelte
Tyrkinder med tilsløret Ansigt blan-
des med Folk af evropæisk Snit.

Byens Forretningsliv lider selvføl-
gelig stærkt under de nuværende
Forhold. Det beherskes væsentligt af
Tyskere og Østligere. Tyrkerne selv
optræder mest som Gadehandlere og
udskriger hæst og monotont de Va-
rer, de har at sælge. De allerfleste
Gader er snavsede og modbydelige
opfyldte af en modbydelig Stank.
Den var slem tidligere, men er nu
bleven betydelig værre, efter at Ty-
skerne har udryddet de tallose om-
strejfende Hunde. Hvor ubehage-
lige disse end var, var der dog det
Gode ved dem, at de besørgede en
vis Renholdelse af Gaderne, saa at
ikke Madresier og deslige laa og
raadnede i Rendestene. Af epi-
demiske Sygdomme maa grassere i
en saadan By, siger sig selv. —
For Øjeblikket grasserer Kolera, Ty-
fus og diverse andre Sygdomme.
Myndighederne vil ikke indrømme,
at Koleraen raser i nogen større Ud-
strækning, og selv vil jeg ikke ud-
tale mig derom. Imidlertid saa jeg
den første Dag, jeg var i Byen, to
Koleraatilfælde. Selv forstod jeg ikke,
hvad der var paa Færde, men min
Fører oplyste mig derom.

Overalt paa Gaderne ser man Mi-
litarpersoner, saavel tyrkiske som
fremmede. Tyske Avtomobiler med
tyske Officerer farer hvert Øjeblik ge-
nem Byen, men ved flere Lejligheder
kunde jeg konstatere, at disse
ikke er synderlig vel anskrevne hos
den tyrkiske Befolkning. Man er
nemlig ikke vant til denne hurtige
Kørsel paa Gaderne, og det hænder
ofte, at et eller andet adstadigt In-
divid maa bøde med Livet, fordi han
ikke passer bedre paa.

Paa en stor militær Øvelsesplads
i Forstaden Pera holdes der fra Mor-
gen til Aften Artilleriøvelser under
tysk Ledelse. Spørgsmålet er del-
vis indrettede til Transport af Krigs-
fornødenheder fra Jernbanestationen.
Særlig lagde jeg Mærke til store
Mængder af Mausergeværer, der paa
denne Maade transporteredes ud til
Lejrpladserne. Umiddelbart udenfor
Byen har Tyskerne oprejst en Mæng-
de Telte, der har samme sandgule
Farve som Jorden, for at de mindre
let skal blive observerede af de
fjendtlige Flyvere, der af og til kred-
ser over Byen.

Efter hvad der blev sagt mig, har
de dog kun en Gang nedkastet Bom-
ber.

At komme bort fra Konstantino-
pel kræver et Utal af Formaliteter,
thi i enhver fremmed ser man gerne
en Spion, og en saadan anbringer
man selvfølgelig helst i en Galge.

Paa denne Maade behandlede man
ikke mindre end 14 Udlændinge,
og det var derfor ikke uden en vis
Følelse af Ubefag, at jeg aflagde
et Besøg paa Galgebakken. Denne
er dog ikke altid den samme, thi

en Person fortalte mig, at han en
tidlig Morgenstund havde set flere
Mennesker klyngede op paa Galata-
Broens Lygtepæle. Man kan dog
ikke altid ustraffet behandle Folk
paa den Maade. En Gang for nogle
Maaneder siden var ved en Fejl-
tagelse et Par Tyrkere komne med
op i en Galge, men deres Landsmænd
hævnede dem ved at anstille en
frygtelig Ildebrand, der lagde hen-
ved tusinde Huse i Aske.

Kærlighed og Musik.

—o—

Den berømte Komponist Schubert
var af en sky og sørgmodig Natur
og havde aldeles ikke Kvindetæppe.
Dette vidste han selv kun alt for godt
og gav sig derfor ud for at være
Kvindelhader. I Virkeligheden for-
holdt det sig dog stik modsat med
Komponisten.

Han forelskede sig dybt i en hen-
rivende ung Dame, Karoline Ester-
hazy. Denne havde ingen Anelse
om, hvilket Indtryk hun havde gjort
paa Mesteren. Hun tilbød ham for
hans Musiks Skyld, men forstod al-
deles ikke, at han eiskede hende.
En Gang spurgte hun ham, hvorfor
han ikke vilde tilegne hende en af
de Sange, han komponerede. Kom-
ponisten glemte da et Øjeblik sin
Skyhed og udbrød begejstret, at alle
hans Kompositioner var tilegnet
hende. Men den unge Dame syn-
tes, at han saa i den Grad komisk
ud, at hun kun med megen Vanske-
lighed holdt Latteren tilbage.

Dette gjorde den stakkels Schubert
endnu mere sky og mismodig, end
han før havde været, og ensom, som
han havde levet, døde han.

Paa samme Maade forholdt det
sig med Beethoven. Den ved ham
udødeliggjorte Grevinde Giulietta
Giucciardi, hvem han tilegnede sine
skønneste Kompositioner, besvarede
lige saa lidt som Beethoven sin
hans Kærlighed. Begge var ivrige
Beundere af Musik, men Beethoven
selv gjorde intet som helst Indtryk
paa dem, og de to omsværmede
Skønheder plejede altid at le ham
ud, blot han forsøgte at tale om
Kærlighed.

En tredje Komponist, hvem Kær-
ligheden bragte lige saa megen
Ulykke, var Haind. Denne giftede
sig af Taknemlighed med en Kvinde,
der gjorde Livet til et sandt Helvede
for ham. Ægteskabet var kommet
i Stand paa følgende Maade:

Da Haydn var Dreng, optog en
Parykmager ved Navn Keller ham
i sit Hus og lod ham gratis bebo
et af sine Værelser. Parykmageren
havde to Døtre. Den ældste, der
var from og blid, gik i Kloster, for
som hun sagde at slippe for den dag-
lige Plåge at omgaas sin onde og
intrigante Søster. Skønt Haydn el-
skede den ældste, giftede han sig
med den yngste af Taknemlighed
mod Faderen.

Snart viste det sig, hvor uklog

denne Handling, hvilken mange havde advaret Haydn imod at foretage i Virkeligheden var. Hans Hjemmelød daglig af Skænderi og Skrig. Fruen var uundholdelig at omgaas, og der gik ikke en Dag, uden at Haydn angrede sit Giftermaal. Efter at Haydn en Tid havde udholdt dette Martyrium, mistede han tilsidst Taalmodigheden og skilte sig af med sin Drage.

Han blev nu forelsket i en fejret Sangerinde ved Navn Bozelli, hvis Ry gik over hele Evropa. Denne elskede imidlertid ikke Komponisten, men bedrog ham efter alle Kunstens Regler og drev det endog saa vidt, at han tilsidst blev fuldstændig ruineret for hendes Skyld. Efter at Sangerinden saaledes fuldstændig havde udsuget ham, gav hun ham Rejsepas.

Haydn sørgede længe over hende, men trøstede sig endelig med en ny Veninde, Sangerinden Mrs. Billington. Om hun behandlede ham bedre, vides ikke.

I Modsætning til disse tre ulykkelige Musikgenier, var Johann Sebastian Bach meget lykkelig gift. Han elskede sin første Hustru, med hvem han levede i et harmonisk Ægteskab lige til hendes Død. Ogsaa hans andet Ægteskab, i hvilket han havde tyve Børn, blev lykkeligt.

Mozarts første Kærlighed til den store Sangerinde Aloysia Weber blev ikke alene ubesvaret, men den skønne viste ham den mest bidende Haan. Tilsidst friede Mesteren til hendes milde fordringsløse Søster Konstanze og hjemførte hende som sin Brud. Dette Ægteskab blev meget harmonisk, skønt Mozart ikke altid tog det saa nøje med Troskaben, men plukkede mange Blomster, der voksede i andres Urtegaarde.

Af alle store Musikere var nok Chopin den, der favoriseredes mest af Kvinderne. Foruden af Madame Ducdevant (den smukke og begavede Forfatterinde George Sand), elskedes han af utallige andre Damer. Prisesser og Grevinder overbød hverandre i at gøre Livet saa behageligt som muligt for den af Sygdom plagede Komponist.

Landbrugs-Redskaber.

—o—

For nogen Tid siden udsendte Statens Redskabsudvalg 8. Beretning, der handler om Resultaterne af forskellige Enkelt- og Nyhedsprøver. Her er bl. a. omtalt Karloffeloplagingsmaskinen „Samsø“, som har vakt en Del Opmærksomhed. Maskinen giver Mulighed for betydelig Besparelse i Haandkraft ved Karloffeloplagningen, naar Vilkaarene for Maskinoplagningen er gode. Firmaet N. C. Breit & Co. har overtaget Patentretten og Fabrikationen og solgt en Del Maskiner, der nu i Efteraaret spredtes omkring i Landet.

I samme Beretning er omtalt en svensk Staldgødningsspreder „Viking“, som gør godt Arbejde, navnlig naar der skal spredes ringe Mængder af tør Gødning. Desuden er der i 8. Beretning givet Meddelelse om en Prøve med en dansk Platformbinder, Karloffelkøgeren „Bacon“, en Rensesko til Radsaamaskiner samt Sækkeholderen „Thy“.

I disse Dage er udsendt 9. Beretning, som ogsaa omhandler Nyheds- og Enkeltprøver og indledes med en Omtale af en Altsvampniugsmaskine, der er anmeldt af Maskinfirmaet Oluf Sørensen, København. Maskinen har arbejdet godt og maa betegnes som aktuel i Kampen mod Brand i Sæden. En anden bemærkelsesværdig Nyhed er Centrifugepumpen „Minut“ fra Johs. Øgendahl, Faare. Den drives ved Elektricitet eller anden Maskinkraft og har arbejdet aldeles hurtigt og med ringe Kraftforbrug.

Af andre Nyheder er der i 9. Beretning gjort rede for en Kunststenkværn fra Johs. Øgendahl, Faare, en Kartoffellægger fra M. Andersen, Godthaab, samt en kombineret Blok- hugges og Radrenser fra Bertel Sørensen, Nim. Nyhedsudvalget har desuden prøvet en Bordeauxvædskespreder fra A. Blom & Søn, Skanderborg, samt en ny Blokhugger konstrueret af Forvalter Larsen, Eidsbø, Fyn.

I den senere Tid er undersøgt noget Halmpræsegarn, spunden paa Randers Rebslageri af hjemmeavlet Hamp. Garnet, der er indsendt af Inspektør Jac. Sægaard, Skallerupholm pr. Hvalsø, har vist sig at være særdeles stærkt i Forhold til Tykkelsen. Redskabsudvalget lader i den nærmeste Tid afholde sammenlignende Prøver med Sukkerroeløsnere samt med to- og trefurede Plove. De indmeldte Redskaber er for Tiden i Landbohøjskolens Redskabs- samling for at blive opmaalte og beskrevne. I Slutningen af Maanedensendes de til Maribo Ladegaard for at gennemgaa den egentlige Arbejds- prøve. Der er indmeldt et betydeligt Antal Dobbeltpløve til Prøven.

I Løbet af Efteraaret vil der desuden blive afholdt Prøve med Haand- tærskemaskiner paa Borris Land- brugsskole. En Del af disse Maskiner er allerede indsendt til Landbo- højskolen.

I Aarets Løb har Nyhedsudvalget foretaget en Række Observationer vedrørende Motorpløve for at konstatere Brændstofforbrug og Arbejds- ydelse. Disse Observationer fortsættes, naar der indløber Begæring derom, og Tiden tillader det. Dommer- udvalgene er nemlig i denne Tid stærkt optagne, da der foruden oven- nævnte Prøver ogsaa foretages Undersøgelser vedrørende Frøtærskning samt Tørreapparater til Korn og Frø.

Fra Uge til Uge

—o—

Havebrugsudstillingen
i Gudhjem paa Lørdag og Søndag fortjener at blive begunstiget af fint Vejr og stor Tilslutning, ikke alene af Udstillere, men ogsaa besøgende, det vil da i disse Dage vise sig, om den nye Gudhjembane evner at besørge Trafiken tilfredsstillende.

For at spare Deltagere her fra Nordlandet for at tage Rundturen via Rønne-Aakirkeby-Almindingen, vil der i Forbindelse med Tog fra og til Allinge blive etableret en direkte Vognforbindelse Rø-Gudhjem med Afgang fra Rø Lørdag 12,36 og Søndag 1,07 samt Retur fra Gudhjem Lørdag Kl. 9 Aften og Søndag 8,45.

Prisen bliver 1 Kr. Tur-Retur og det halve for Børn. For at undgå Forsinkelser, bedes Plads forudbestilt hos Georg Marker, Telf. Rø 20. Blandt Udstillere herfra kan nævnes Kofod, „Hallelyst“, der altid plejer at møde med et udsøgt Udvalg af Blomster, Frugt og Planter.

Posthuset i Allinge.

Postbygningen i Allinge, der ejes af Postmester Schau, søges erhvervet til Staten for 15,500 Kr.

De Planer, der har været oppe fra Postvæsenets Side om at lægge en ny Postbygning oppe ved Stationen og som vakte paa stor Utilfredshed hos Beboerne, synes saaledes at være opgivet, og forhaabentlig gaar Salget i Orden.

Sandstenslejerne paa Bornholm.

Fra Bestyrelsen for Akademisk Arkitekt-Forening har Handelsministeriet modtaget Andragende om at søge udvirket, at der af Staten ydes et Tilskud til Undersøgelse af Mulighederne for en rationel Udnyttelse

af Sandstenslejerne paa Bornholm. I Andragendet henvises til, at der tidligere med stort Udbytte er drevet Sandstensbrud paa Bornholm. I Aaret 1754 blev der saaledes — paa Initiativ af Arkitekten Laurids de Thura — af Staten oprettet et Stenbrud i Nærheden af Nexø, og fra dette Stenbrud blev der i et enkelt Aar leveret 2000 Kubikfod og i Aarene 1776—84 over 58,000 Kubikfod Sandsten.

Henimod Slutningen af det 18 Aarhundrede gik Virksomheden stærkt tilbage, og efter at Stenbruddet i 1852 var overgaaet til privat Eje, ophørte den helt i 1872, da Havet under Stormfloden den 13. November brød ind og fyldte Bruddet med Vand. Senere er der i Aaret 1900 af et privat Selskab ofret en ret betydelig Kapital paa at søge at genoptage Driften i Nærheden af det gamle Stenbrud; men ogsaa her trængte Vandet sig ind og umuliggjorde Lejernes Udnyttelse.

Da Sandsten er et her i Landet almindelig benyttet Bygningsmateriale, og da de bornholmske Sandsten er af en Beskaffenhed, der overgaar de nu almindelig anvendte udenlandske Sandstens Kvalitet, maa det anses for at være af stor Betydning for den danske Byggeindustri, at der foretages en Undersøgelse af, i hvor stor Udstrækning og Dybde Sandstenen forefindes paa Bornholm, saaledes at der eventuelt banes Vej for Genoptagelsen af Sandstenbrydningen paa Øen. Da endvidere Statsgeolog Milthers, der har foretaget en foreløbig Undersøgelse af Forholdene paa Sandstensområdet, har tilraadet, at der foretages en nærmere Undersøgelse, og har udarbejdet Planerne for en saadan, vilde man anse det for ønskeligt, at Andragendet, der er anbefalet saavel af Amtmanden over Bornholms Amt, som af Byfogden i Nexø, imødekommes, og Ministeriet foreslaar derfor, at der stilles 3,500 Kr. til Raadighed i det nævnte Øjemed.

Fred paa Jorden.

Direktør Martin Jensens flinke Skuespillerselskab gæster Allinge paa Fredag og opfører paa Teatret Svend Rindoms populære Skuespil: „Fred paa Jorden“. I Rønne spilledes Stykket for fuldt Hus og Selskabet fik en særdeles velvillig Kritik.

Frederik den 8.s Zigejnerhøvding.

Man vil erindre, at Kong Frederik den 8. i sin Tid under en Samtale med en gammel Zigejnerhøvding, der til Stadighed fartede rundt her i Landet, men som ofte blev vist ud, gav Høvdingen sin personlige Tilladelse til at opholde sig her i Landet, og det var den gamle Tater altid Kongen meget taknemlig for. I nogle Aar har han nu ikke været her i Landet — han er bleven vist ud, efter at Kong Frederik den 8. er død. Men forleden viste han sig atter her — eller rettere, han viste os kun, at han vilde gæste Landet, saa blev han atter vist ud. Han og hans Kone, der bærer Dronningeværdigheden, og ca. 20 andre Zigejnerne — alle Børn og Børnebørn — kom til København med Damperen fra Malmø. Men Politiet, der var til Stede ved Damperens Ankomst, negtede den gamle Paterfamilias og hans Følge Adgang til Landet, og saa maatte hele Sværmen tage tilbage til Sverrig.

Allinge Kirkenyt i September.

Døbte: 10.: Stenh. Karl Julius Jørgensens Søn Robert Jørgensen, Allinge Byvang. 24.: Møllersvend Julius Theodor Mikkelsens Søn Valdemar Mathias Mikkelsen af Allinge. Begravede: 18.: Snedkersvend, Silderøger Sven Johansson af Allinge 69 Aar gl.

Ægteviiede: 22.: Ungkarl, Gaardejer af Vesterborg-Skovhuse

Christian Sigfred Olsen og Pige af Allinge Rigmor Sandra Juliane Riis.

Olsker Kirkenyt i September.

Døbte: 3.: Fisker Julius Anker Kristensens Datter Mary Anker Kristensen af Tejn. 17.: Husmand Sven Peter Andersens Søn Lars Viggo Skinderholm Andersen af Olsker. Husmand Anton Christian Kaas's Datter Esther Marie Kristine Kaas af Olsker.

Begravede: 7.: Odjr. Niels Andreas Pedersen Frigaard, Vævergaard i Olsker, 63 Aar gl. 15.: Baneformand Peter Emil Jensens Søn Børge Lund Jensen, 3/4 Aar gl. 30.: Avlsbruger Jens Laurentius Jensen af Tejn, 48 Aar. gl.

Ægteviiede: 18.: Ungkarl, Smedsvend Herman Laurits Kristian Birk af Klemens og Pige Hedevig Marie Hansen af Olsker.

Gudstjenester og Møder.

—o—

Søndag d. 8. Oktober.

Ols Kirke Kl. 9 1/2. Konfirmation. Allinge K. Kl. 2. Messesaldsgudstjeneste.

I Sandvig Missionshus Kl. 2 1/2, og i Allinge Menighedshjem. L. Pihl taler.

Mandag Aften Kl. 8. Møde for K. F. U. M. i Menighedshjemmet, for K. F. U. K. i Præstegaarden. Onsdag Aften Kl. 7 1/2. Kredsmøde i Hjemmene.

Fredag den 13. Missionsmøde i Sandvig Kl. 7 1/2. Præsten taler.

OLSKER.

Formue- og Indkomstskat
til Staten for 1. Halvaar 1916—17 samt Tillægsskat i Henhold til Dyr- tidsloven, modtages hver Fredag Efterm. hos Carl Hansen, Brød- degaard.

Sogneraadet.

OLSKER.

At Restancelisten over Kom- muneskatten for 1. Halvaar 1916 —17 af Fogden er godkendt til Ind- drivelse ved Udpantning, bekendtgøres herved, med Tilføjende, at Udpantning vil blive foretaget uden videre Varsel efter den 15. ds.

St. Ols Sogneraad d. 3. Okt. 1916.

P. S. V.

K. A. Mogenseu.

En flink Pige

kan faa Plads paa
Hollendergaard i Olsker.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassevilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Engelske prima Dampkul

til Damptærskværkerne.

Vi beder dem, som har bestilt, om at afheute, saa snart der er Lejlighed dertil. Vi har endnu ca. 120 Hektoliter af disse Kul, som sælges a 7 Kr. hl pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus

Chocëtta's
„ALBA“
Crémant Chocolate
FINESTE DANSK FABRIKAT
3 Hager og Ruller fra 10—100øre

Al Jagt

er strengt forbudt paa Hullegaards og Smedegaards Jorder i Olsker. Den jagtberettigede.

Al Jagt

paa mine Jorder forbydes.
J. Riis, Tejn.

Al Jagt

og omstrejfen af Hunde er forbudt paa undertegnede Jorder i Rutsker:
L. P. Larsen, Emil Johansen, Bageregaard, J. Andersen, Ejner Nielsen, Th. Jacobsen, Vang Stenhuggeriers Grund. De jagtberettigede.

Hos Th. Jacobsen er Nøddeplukning forbudt.

Al Jagt er forbudt

paa undertegnede Jorder i Allinge Vang og Lynglodder.
P. Pedersen, A. Pedersen.

Patronhylstre

Central Kaliber 12—16.
Stift do. 12—16.

Fængthætt til Centrallænding
haves paa Lager.

J. B. Larsen.

By- og Herredsfuldmechtig Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag efter Kl. 10 Form. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Eftm.

Nye Sendinger af ny Fangst
allerbedste Kvalitet

Bildals Klipfisk

sælges i
Nordlandets Handelshus

OST.

Prima Mejeriost 40 Øre pr. Halvg.
Sødmælks do. 65 — —
faas hos J. B. Larsen Allinge

Al Jagt

eller Færden med Bøsse
eller Hund paa Brogaards
Jorder i Olsker er forbudt
og enhver, som antræffes,
bliver draget til Ansvar
efter Loven.

Den jagtberettigede.

Fra 1ste Oktober 1916 til 1ste April 1917

lukker Forretningerne, de fire første Søndage i Ugen Kl. 7, Fredag Kl. 8 og Lørdag Kl. 10 Aften.

I December Maaned bliver Lukketiden som hidindtil.

Samtlige Handlende i Allinge.

Kunstgødning til Efteraarsbrug!

15 pCt. Superfosfat a 13,40. 37 pCt. Kaligødning a 16,50

er paa Lager og udleveres gerne straks til dem, som har bestilt. Prisen er Netto kontant og gælder for de bestille Partier, som afhentes i denne Maaned.

Superfosfat er nu udsolgt og der kan ikke faas mere til Efteraaret.

Nordlandets Handelshus.

Hvidevarer.

Mit store Lager af Magasin du Nords bekendte gode Fabrikata af

DOWLAS, enkelt og dobbelt Bredde. MEDIUM.

Bleget og ubleget STOUT.

TWILL, BOMMESI.

DYNESATIN, BOLSTER, NANKIN.

FORKLÆDETØJ etc.

Anbefales til yderst billige Priser.

J. P. Sommer, Allinge.

Gødningskalk

hjemkommer til Efteraaret. — Bestillinger modtages gerne hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Alle Mennesker holder meget af

en Kop ekstragod Kaffe!

og særlig nu i Høsttiden har det stor Betydning, at Kaffen er rigtig god og velsmagende. Vi har en ekstra Kvalitet, som sælges a 140 Øre $\frac{1}{2}$ kg.

Vi har en aldeles extra Kvalitet raa Kaffe,

som sælges a 120 Øre pr. Halvkilo.

Alle Ordre expederes hurtig som Postpakke, Banemærkepakke eller pr. Bud heri Byen. — Ring til Nr. 7 eller 109.

Nordlandets Handelshus.

For Herre-Garderoben

anbefales:

Prima blaåt Cheviot

Prima sorte og kulørte Sokker

Prima Patent Seler

Prima Manchetskjorter

Prima hvide & kulørte Skjorter

Prima hvide Kraver, 50-100 Ø.

Prima Flipper 50 Ø.

Prima Manchetter

Halstørklæder i Silke og Uld

Slips, Humbugs, Sløjfer

Krave- og Manchetknapper

Paraplyer m. m.

Ovenanførte Varer er indkøbt inden de sidste store Pris-

stigninger.

Herre-Habiter leveres paa faa Dage.

Chr. Olsen, Messen, Allinge.

ULD og KLUDE.

Renvasket Uld og rene uldne Klude betales med højeste Pris ved Køb af andre Varer.

J. P. SOMMER.

Til Stegning og Bagning

anbefales vort ekstragode Plantefedt.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Havebrugsudstilling

afholdes i Jærnbaneens Vognremise i Gudhjem Lørdag d. 7. og Søndag d. 8. Oktober, hver Dag fra Kl. 2—10 Eftm. Udstillingen aabnes d. 7de Kl. 2 med Tale af Amtmand Valløe.

Der bliver Tombola og Borttøddning af Fjerkræ, Blomster, Frugt og Honning.

Medlemmer af Haveselskabet har fri Adgang imod Forevisning af Medlemskort, andre betaler Entree: 35 Øre for Voksne, Børn 20 Øre.

Udstilling af pakket og sorteret Frugt, Prøvefrugt, 3—10 Stk af hver Sort. Køkkenurter, Frugtvine, Syltetøj, henkogte og tørrede Frugter, dekorative Opstillinger.

Der uddeles Præmier og Diplomer for det udstillede i det Omfang som Dommere og Udvalg finder passende.

Eventuelt Overskud anvendes til Frugtavlens Fremme.

Trykt Program kan faas ved Henvendelse til H. Pedersen, Staalæg., samt ved Indgangen.

Udvalget.

Petroleumsovne

i forskellige Størrelser anbefales.

Kakelovasrør

af sorte og galv. Plader, svære og lettere Kvaliteter, leveres i alle Maal.

Fløjtekedler

af svært Blik og forlignet Kobberplade efter nuværende Priser billigt

Harald Pedersen, Allinge.

Det er en meget vigtig Sag

at faa rigtig tørre og fine

Granbrædder

naar der skal lægges nye Gulve eller Loft i Stuehuse. Vi har endnu Partier af saadanne prima Varer, som er pløjede og høvlende, færdige til Lægning straks, og vi sælger til meget rimelige Priser.

5 pCt. Rabat pr. kontant.

Nordlandets Handelshus.

Til Leje.

En større og en mindre Lejlighed i Allinge med indlagt Vand og Gas kan faas meget billigt til Leje ved Henvendelse til Sparekassen i Allinge.

Code Arbejdssokker

25 Øre pr. Par.

Stort Lager.

J. P. Sommer.

Vi har de rigtig gode

engelske Elswick Smedekul

paa Lager og sælger disse a 7,75 pr hl pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus

Dygtige Syersker

samt Elever

anlages straks paa min Systue.

Waldemar Jørgensen, Allinge.

Al Jagt

og Færdsel med Skydevaaben paa mine Jorder forbydes paa det strengeste.

L. Munk, Borre, Rutsker.

En større Sending af

glaserede Ko- & Svinekrybber

af bedste Kvalitet er paa Lager. —

Vi sælger disse billigt og giver stor Rabat pr. kontant.

Nordlandets Handelshus.

Patronhylstre,

Kaliber 12 og 16 samt Jagtkrudt og alle Numre Hagl og 6 mm. Patroner med Kugle er paa Lager og anbefales til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

SKIND-HANDSKER med Garanti

billigst i

Nordlandets Handelshus.

Tricotage

Stort Lager

af Trøjer, Benklæder og Strømper i Uld og Bomuld til Damer, Herrer og Børn anbefaler

J. P. Sommer,

Magasin du Nords Udsalg i Allinge.

Berliner-Koks er kraftige

og prima Brændsel i Magasinovne.

Pris a 360 Øre pr. Hektoliter frit tilkøbt her i Byen. — Vi tilraader Køb til Vinteren.

Nordlandets Handelshus.

Vi anbefaler

vort velassorterede Lager af

Isenkram, Glas, Porcellæn og Fajance

til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Prima Bretagne Saarug

er paa Lager.

Prima Petkus Saarug

ventes de allerførste Dage. Bestillinger modtages. Sælges kun pr. kontant

Nordlandets Handelshus.

Prima Dampkul

anbefales til billigste Dagspris fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Hvidevarer

Vore anerkendte gode Kvaliteter i

Dowlas, Medium, Demity, Twistlærred m. m. er nu atter paa Lager og sælges til lavest mulige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Linoleumstæpper.

Ekstra gode, gennemmønstrede Linoleumstæpper findes paa Lager i smukke Mønstre og i flere Størrelser.

J. P. Sommer.

Sæsonen 1916-17 for Efteraar og Vinter.

Forretningens Varelager er større end nogensinde tidligere.

Udvalget i Kæstner, Græffer, Kaaber, Trøjer, Kjoler, Buselin, Nederdele og Skørter

omfatter i Kvalitet, Størrelser og Mønsterudvalg virkelig gode Varer, der efter Forholdene er købt og sælges billigt.

Bemærk!

Varer, der udgaar fra Forretningen, sælges med betrygget Garanti.

Stort Udvalg i Damelinned, Strømper, Handsker og Korsetter.

Bemærk!

Vore lærdisjede Varer er bekendt for smukt moderne Suit og fortrinlig Pastorm.

En gros og detail Salget

i Hovedforretningen, MESSEN, København, har som det vil være mange Bornholmere bekendt, i de sidste Aar udvidet Forretningen med mange nye Afdelinger og omfattende Lokaler med Udstillinger, særlig for Damegarderobe.

Fra den 2. Oktober lukkes Forretningen Kl. 7, Lørdag 10.

Messens Ene-Udsalg,
Chr. Olsen, Allinge. Telefon 100.

Uldvarer.

Alle Slags Trikotage og Uldvarer er paa Lager i stort Udvalg.

3-, 4- og 5-traadet Uldgarn i mange Kvaliteter.

Uld og strikkede Uldklude tages i Bytte til ekstra høje Priser.

Nordlandets Handelshus.

Prima Koks og Smaakul

anbefales til billigste Dagspris fra Allinge Kolonial- Produktforretning.

Sengeudstyr.

Bolster, Nankin og Dunlærred i gode, garanterede Varer.

Damprensede Fjer og Dun til forskellige Priser **Dyner** syes og fyldes gratis.

Nordlandets Handelshus

Kaffe, The, Chokolade og Cacao samt alle

Kolonialvarer

i fineste og bedste Kvaliteter og til billigste Priser anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning.

Prøv vor udmærkede

MARGARINE

og De vil blive tilfreds saavel med Kvalitet som med Pris. Frisk Tilførsel flere Gange ugentlig.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Vandrerensang til Bornholm.

Mel.: Der er et yndigt Land.

DER stiger frem en Ø af Havets dunkle Vande, af dybe Østersøl Den sliger, kranset paa sin Top med friske Skoves grønne, af Havets Bølger op.

Paa denne lille Ø, der knejser stolt og mandigt i dyblaa Østersø, har manges Kæmpe kæk og bold i ærlig Leding baaret for Retfærd Slang og Skjold.

Fra Øens skønne Kyst drog stolte Vikingsnækker mod fjerne Syd med Lyst! Men under dine Birkes Ly udhvilede de Kæmper, der vidt om bar dit Ry.

Saa gaar vi da vor Gang langs dine skønne Straude og synger dig vor Sang, og gransker i Naturens Bog, hvor Verdensallts Styrer de skjulte Linjer drog.

Og trættes vi mod Kvæld — i dine Birkes Skygge vi drikker Hvilens Væld. I Sommerskovens friske Luft ombølges vi af Drømme og kølig Blomsterduft.

x.

Naar Pigerne gaar ud om Natten.

En Husbond havde gentagende Gange sagt til sin Pige, at hun ikke maatte gaa ud om Natten, men at hun skulde være i Seng Kl. 10 om Aftenen. Men dette Paabud efterkom Pigen ikke, og en Nat bankede hun Husbunden op og vilde have ham til at lukke hende ind, det negtede Manden, og saa gik Pigen sin Vej og kom ikke mere i sin Plads. Og ved Vinding Herreds Ret søgte hun Manden til at betale sig et halv Aars Løn, da hun mente sig uberettiget bortvist af Tjenesten. Men Retten vilde ikke tiltræde denne Opfattelse, tværtimod dømte den Pigen til at have sin Løn forbrudt, og hun tilpligtedes at betale Husbonden 55 Kr. i Erstatning, og endvidere skal hun betale en Bøde til Politikassen.

Bretagne og Petkus Saarug

er paa Lager og anbefales fra Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Vandsnegle, Centrifugalpumper til Tømning af Tørvemoser og Mergelgrave. Hesteriver, Selvbinder, Slaa- og Mejmaskiner. Reparationer af Høstmaskiner.

Til Hjemmebagning anbefales!

Ekstra dansk Rugsigtemel af det allerbedste.

Bageri-Flormel, som giver stort og smukt Brød.

Vi har store Oplag og sælger billigt baade i store og smaa Kvanta.

Nordlandets Handelshus.

Allinge Ur- og Guldmedeforretning

Nyt stort Udvalg hjemkommen passende til **Fest- og Brudegaver** m. m. NB. Navn isættes gratis i Løbet af 1/2 Time. Telefon 93.

A. M. Lindberg.

Et Parti Kaaber

er nu hjemkommet og sælges til billigste Priser.

Nogle faa Ulstere fra i Fjor, passende til Konfirmander, sælges billigt.

Nordlandets Handelshus.

Drivremme, Remsammlere & Remmedelt

samt bedste Sorter

Motor-, Maskin- og Cylinderolie

anbefales til billigste Priser fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Nørresundby Gødningsskalk paa Lager.

(Rimeligvis faar vi endnu en Ladning i Efteraaret).

Vi raader Forbrugere heraf til at gøre Bestilling, thi det er jo altid vanskeligt og besværligt at skaffe Kalk rettidigt til Foraaret.

Nordlandets Handelshus.